

FörFör

- föräldrar, förskola, förutsättningslöst!

**PEDAGOGISKT
CENTRUM**
GR Utbildning

SJUHÄRAD

Sjuhärads kommunalförbund

BOLLEBYGD • BORÅS • HERRLJUNGA • MARK • SVENLJUNGA • TRANEMO • ULRICEHAMN • VARBERG • VÄRGÅRDA

Göteborgsregionen och GR Utbildning

GR är en samarbetsorganisation för 13 kommuner i Västsverige - tillsammans har medlemskommunerna 900 000 invånare. Förbundets uppgift är att verka för samarbete över kommungränserna och vara ett forum för idé- och erfarenhetsutbyte inom regionen.

GR Utbildning arbetar med utbildningssamverkan, gymnasieintagning, upplevelsebaserat lärande, pedagogiskt centrum och läromedel.

Pedagogiskt Centrum

Pedagogiskt Centrum syftar till att utveckla, utbilda och genomföra verksamhet med den upplevelsebaserade pedagogiken som verktyg och förhållningssätt. Pedagogiskt Centrum sätter det livslånga lärandet i fokus och vänder sig till alla verksamheter inom utbildningssektorn. Den primära målgruppen är pedagogisk personal inom grundskolans senare år, gymnasieskolan, vuxenutbildning och högskola. Pedagogiskt Centrum har fyra verksamhetsområden; forskning, utveckling, utbildning och aktion.

Pedagogiskt Centrum är marknadsledande inom upplevelsebaserat lärande i Sverige i utbildningssektorn. Med över tio års erfarenhet av upplevelsebaserat lärande, en naturlig närhet till målgruppen och möjligheten att leverera breda helhetslösningar inom området utgör Pedagogiskt Centrum redan idag ett självklart val för målgruppen. De kvalitativa målen med Pedagogiskt Centrum är att:

- utveckla pedagogik för en skola i interaktionssamhället
- bidra till utvecklingen av det livslånga lärandet

www.pedagogisktcentrum.se

Sjuhärads kommunalförbund

Sjuhärads kommunalförbund är ett samverkansorgan för kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda.

Varbergs kommun är adjungerad. Förbundet har till uppgift att stärka medlemskommunernas samverkan och gemensamma intressen. Förbundet har i flera frågor ett utvecklat samarbete med grannkommunerna Alingsås och Lerum.

www.sjuharad.se

Fakta

Tid: 40 minuter

Antal deltagare: 3-30

Copyright

Detta material är © Copyright GR Utbildning 2011.

Materialet får fritt kopieras och användas i utbildningsverksamhet så länge källa anges.

Design: Version 1.0

Alexander Hallberg, Jenny Sjöstrand

Layout och bearbetning:

Mikael Cederbom, Carolina Dahlberg

Tips och övrigt

Tänk på att det som står i detta material enbart är rekommendationer och inte hugget i sten. Känner du att du behöver ta bort eller förändra någonting för att få det att fungera i din verksamhet så går det självklart bra att göra det. Om du känner att du vill använda det i något annat sammanhang men känner dig osäker på hur du ska gå till väga så går det bra att kontakta oss på pedagogisktcentrum@grkom.se för att få tips och råd för hur du ska gå till väga för att kunna spela spelet i just din verksamhet.

Bakgrund

Som förstagångsförälder erbjuds ofta stöd från barnavårds- och familjecentraler under barnets första levnadsår. Men efter barnet fyllt ett år minskar antalet naturliga mötesplatser, trots att det kan finnas minst lika många frågor som när barnet är ett spädbarn och många föräldrar fortfarande känner sig osäkra i sin roll. Därför lanserade regeringen i mars 2009 en nationell strategi för stöd och hjälp till föräldrar i deras föräldraskap.

I strategin definieras föräldrastöd som en aktivitet som ger föräldrar kunskap om barns hälsa, emotionella, kognitiva samt sociala utveckling och/eller stärker föräldrars sociala nätverk. Som en del i att utveckla föräldrastödet och stärka det sociala nätverket har Sjuhärads Kommunalförbund tillsammans med Pedagogiskt Centrum utvecklat ett material att bland annat använda i förskolan under föräldramöten. Materialet kan även användas i andra sammanhang där föräldrar träffas i grupp.

Beskrivning

FörFör är en diskussionsövning som tar avstamp i frågor gällande barn i förskolåldern, med målet att föräldrar ska prata med varandra om dessa frågor. Tanken är att föräldrarna utifrån ett antal påhittade scenarion ska få möjligheten att diskutera frågor som ligger nära deras vardag. Det finns inga rätt eller fel svar och målet är diskussion, snarare än att de ska komma fram till rätt svar. Det betyder även att handledaren inte sitter inne med rätt svar, vilket är viktigt att poängtera när övningen inleds.

Övningen börjar med en så kallad ice-breaker för att få energi i gruppen. Därefter delas de in i smågrupper och diskuterar en till tre dilemman.

Slutligen sammanfattas dilemmana i helgrupp och smågrupperna bestämmer relevansen för dilemman. Sammanlagt finns tolv dilemman, vilket gör att man kan använda sig av övningen flera gånger i varje föräldragrupp.

Syfte

Syftet med FörFör är att skapa naturliga och engagerande möten mellan föräldrar, där övningen fungerar som ett diskussionsunderlag för ämnen relaterade till föräldraskap. Förhoppningen är att hjälpa föräldrar att hitta sin roll, våga fråga andra föräldrar om råd och, ännu viktigare, våga lita på sig själva i sin roll som förälder.

Förarbete

Innan övningen genomförs första gången behöver du skriva ut korten med dilemman, det behövs en uppsättning per grupp. Om du vill spara korten och spela igen kan du förstås laminera dem. Det behövs även tre kuvert. Antingen skriver man ut de tre etiketterna som finns i bilaga 2 och klistrar på kuverten, eller skriver för hand direkt på kuverten.

För att förbereda föräldrarna på vad som kommer att hända och underlätta för övningen är det bra om det i kallelsen till föräldramötet står att ni ska göra en diskussionsövning tillsammans med övrig information kring själva mötet.

Genomförande

Introduktion

Förklara att ni ska göra en diskussionsövning under dagens föräldramöte där de ska få prata om ett antal dilemman man kan stå inför i sitt föräldraskap. Betona gärna att du som handledare inte sitter inne med några svar kring dilemmana, utan att det är det som de kommer fram till och särskilt diskussionen som är det viktiga.

Gruppindelning

Dela in gruppen i smågrupper á 3-5 personer, ju fler de är i gruppen, desto längre tid tar övningen. Styr gärna hur de delas in, gärna så att de sitter med personer de inte känner så väl.

Exempelvis kan du be dem att, utan att prata med varandra men i övrigt göra alla tecken de vill, sätta sig i den ordning de fyller på året. Under den här övningen får de som sagt göra vad som helst utan att prata, vilket gör att de t ex kan använda mobilen, rita på ett papper eller vad det kan vara om de vill. Du behöver inte föreslå att de kan göra det här, men inte heller förneka dem möjligheten. När de är nöjda låter du dem berätta när de fyller år och om de sitter "fel" får de flytta på sig. Därefter delar du in dem i grupper på 3-5 personer. Det går förstås även utmärkt att räkna in dem i smågrupper, men se som sagt gärna till att de lär känna föräldrar som de i vanliga fall inte brukar prata med.

Smågruppsdiskussioner

Dela ut ett dilemma per grupp. För att underlätta i efterdiskussionen rekommenderas samma dilemma i alla grupper. Låt gruppen diskutera dilemmat en stund och när diskussionen verkar avstanna ger du dem ett nytt dilemma. Två, tre i mån av tid, dilemman per gång är lagom att diskutera och det finns ingen speciell ordning att ta dem i. Efter tio minuter, eller när den första gruppen börjar bli klar, låter du dem lägga dilemmana i de kuvert de tycker passar bäst: enkel, svår eller intressant.

Syftet med övningen är att främja dialog och ibland kan det vara så att en grupp helt enkelt inte funkar ihop; det blir alldeles tyst alternativt väldigt hetsig diskussion. Om det skulle hända kan du som handledare ändra gruppkonstellationerna mellan varje dilemma. Tänk i så fall på att ändra samtliga grupper, så att ingen förälder känner sig utpekad.

Om tanken är att gruppen ska använda övningen flera gånger kan det vara en bra idé att skriva ner vilka dilemman som använts, så att det blir nya diskussioner och deltagarna får testa på flera frågor.

Efterdiskussion

Låt deltagarna sitta i samma grupper under efterdiskussionen.

Gå en snabb runda och låt föräldrarna prata av sig om övningen, vad tyckte de?

- ▶ Hur var det att diskutera i grupper, var de överens?
- ▶ Var det någon fråga de tyckte olika i?
- ▶ Var frågorna problematiska?
- ▶ Hur gick det att komma överens?
- ▶ Vad tyckte de om dilemmana?
- ▶ Var det lätt att sätta sig in i situationen?
- ▶ Känner de igen sig eller är det något som inte brukar hända?
- ▶ Har de varit med om något liknande? Vad hände? Vad gjorde de då?

Försök att inte värdera det de säger, utan var uppmuntande, ställ stödfrågor och låt dem prata av sig. Det är viktigt att inte moralisera och lägga in egna värderingar, så att man får fram alla synpunkter. Det är bra om alla säger något om övningen, men de ska inte känna sig tvingade.

Fråga deltagarna varför de resonerade som de gjorde när de la ner dilemmana i kuverten.

Avslutning

Sammanfatta gärna vad övningen gick ut på; att de skulle prata med varandra i nya former och gärna lära känna varandra lite mer. Poängtera att det inte alltid finns givna svar på alla frågor, att magkänslan ofta är bra, att det är viktigt att våga prata med andra föräldrar, oftast är man inte ensam om att ha råkat ut för något! Tänk på att lösningarna inte är universella, utan att det ser olika ut i olika familjer och att föräldrarna faktiskt är de som känner sina barn bäst!

Alla dilemman

Nedan finner du samtliga dilemman, i bilagan är de uppdelade, så att det är lättare att skriva ut dem.

Dilemma 1

Gränssättning. Vem vågar ta rollen som "surpuppan" som sätter gränser.

Du och ditt barn ska gå på bio tillsammans med två andra barn, Hannes och Nour, och deras föräldrar. Hannes förälder köper godis och läsk till Hannes, medan Nours förälder inte gör det med hänvisning till att de endast äter godis på lördagar. Både ditt barn och Nour börjar tjata om att de vill ha godis, vilket gör att Hannes helt sonika ger en godisbit till Nour när Nours förälder tittar bort.

Vad gör du? Köper du godis till ditt barn? Pratar du med Nours förälder? Är det viktigt att man har samma regler för alla barn? Kan man säga till andras barn? Hade du reagerat annorlunda om Hannes hade gett godiset till ditt barn?

Dilemma 2

Hur mycket får jobbet/mobilen styra över föräldraskap. Kan man alltid svara i telefon när man pratar med sitt barn? Respekt för varandra.

Du har gått tidigare från jobbet för att hämta ditt barn på förskolan. Ni har tillsammans bestämt att ni ska gå till badhuset på eftermiddagen. Barnet är på strålande humör och ser fram emot att umgås med dig. Barnet bubblar av glädje när det berättar om vad som hänt på förskolan där fröken råkade säga "bajs" istället för "majs" och visst mamma/pappa kan man inte fråga om någon vill ha lite bajs till maten för visst är det tokigt! Just när barnet kommit till slutpoängen och vill höra vad du tycker ringer din telefon och det är jobbet.

Vad gör du? Varför då? Kan man alltid svara i telefon när man pratar med sitt barn? Hade det varit någon skillnad om barnet varit på dåligt humör? Om telefonen ringt just när ni bytt om till badkläder?

Dilemma 3

Hur mycket får barnet styra över föräldraskapet? Ska ett barn alltid ha föräldrarnas fulla uppmärksamhet? Respekt för andra vuxna.

Du och ditt barn är på ute på stan och handlar till helgen. Solen skiner och ni har delat på en glass. Ni småpratar en del och är båda på riktigt bra humör. Då möter ni en gammal kompis till dig som du inte har träffat på säkert ett år. Ditt barn tycker inte om att få dela din uppmärksamhet med kompisen, utan blir irriterad och börja tjata på dig att titta på något det hittat på marken och sedan att gå vidare.

Vad gör du? Varför då? Vem är det som ska få den huvudsakliga uppmärksamheten, kompisen eller barnet? Var går gränsen? Hade det varit någon skillnad om kompisen också haft barn med sig? Om kompisen inte hade egna barn? Kan ett barn begära att alltid få föräldrarnas fulla uppmärksamhet?

Dilemma 4

Hur stora influenser har barnet i den egna familjesituationen? Barnkonventionen i relation till föräldraskapet.

Höstlovet närmar sig och föräldrar till några barn från förskolan har kommit överens om att deras barn ska rita Halloween-kort, klä ut sig och "skrämma" grannarna. Ni har sedan länge bestämt att ni ska åka till dina föräldrar, äta något gott och umgås. Du har inte pratat om det här innan med ditt barn, utan dagen innan Halloween berättar du för ditt barn att ni ska åka till dina föräldrar. Barnet blir jättearg och säger att det minsann inte kommer att följa med till dina dumma föräldrar. Det har ju pratat med sina kompisar hur mycket som helst om att ge kort till grannarna och redan ritat ett par kort.

Dilemma 5

Vad finns det för förväntningar på barnen?

Det är fredag eftermiddag och du har haft mycket att göra på jobbet under veckan, vilket har lett till lite längre dagar på förskolan än du hade tänkt från början. När du ska hämta ditt barn är även det trött, vill inte alls ta på sig kläderna, eller för den delen gå hem. Barnet sätter sig istället på golvet och skriker när du tar fram dess jacka.

Hur hanterar du situationen? Vilka olika förväntningar finns på barn och deras beteende? Finns det någon förälder som inte någon gång har fått tampas med ett skrikande barn när man ska hem från förskolan?

Dilemma 6

Vem får säga till barnet när det gör något? Vem ska?

Du och ditt barn är på lekplatsen, solen skiner och ni leker i sandlådan. Efter ett tag vill ditt barn åka rutschkana och du följer med bort till lekställningen. Det är flera barn vid lekställningen, där en pojke och en flicka till åker rutschkana. Barnen börjar turas om att åka, men efter ett tag märker du att flickan springer före för att få åka varannan gång istället för var tredje gång. Plötsligt knuffar hon till pojken för att komma före.

Vad gör du? Varför då? Skulle det vara någon skillnad om föräldern till pojken såg vad som hände? Föräldern till flickan? Skulle det vara någon skillnad om det var ditt barn som blev knuffat?

Dilemma 7

Vem ska bjudas på kalas? Vem kan inte bjudas?

Ditt barn fyller år och ni pratar om vilka som ska bjudas på kalaset. Ditt barn vill helst bjuda alla barn från avdelningen, ca 15 st, men det blir lite väl trångt hemma då. Ni kommer överens om att hen får bjuda 5 personer och barnet får välja vilka fem. Precis när ni skickat inbjudningarna får ni en inbjudan till ett annat barnkalas lagt i facket på förskolan. Inbjudan är från ett barn som inte är bjuden på ditt barns kalas.

Vad gör du? Varför då? Tackar ni ja till kalaset? Skickar ni ett till inbjudningskort till det andra barnet? Vad händer om ytterligare ett barn säger att det gärna vill gå på ditt barns kalas? Skulle ditt beslut påverkas om det andra barnets förälder pratade med dig?

Dilemma 8

Ska man ha något tak på vad presenten får kosta?

Ditt barn är bjuden på barnkalas och du ska köpa present till barnet. I leksaksaffären hittar du ett träpussel för 40 kr och tänker att det nog är en bra present. När du har betalat möter du en annan förälder vars barn också ska gå på kalaset. Den föräldern berättar att den har en leksak för närmare 300 kr till barnet och frågar vad du har köpt.

Vad gör du? Berättar du vad du har köpt? Köper du en till sak till barnet? Är det någon skillnad om det är en nära vän till ditt barn eller en som barnet leker med då och då? Spelar det någon roll om presenterna är i olika prisklass? Varför? Varför inte? Bör man ha gemensamma regler om hur mycket presenterna får kosta eller är det upp till varje förälder?

Dilemma 9

Hur gör man om barnet lägger sig på golvet och skriker i en mataffär? Att sätta gränser.

Personalmötet på jobbet har dragit ut på tiden och du får skynda dig för att hinna till förskolan i tid. När du har hämtat ditt barn kommer du på att det behövs handlas för kvällsmaten och som tur är ligger det en mataffär på vägen hem. När ni kommer till affären är ditt barn både hungrigt och trött och försöker tjata sig till både den ena och andra godsaken. Utan förvarning lägger sig barnet ner på golvet och börjar skrika. Några andra vuxna tittar på dig och skakar på huvudet, andra låtsas som ingenting.

Vad gör du? Ska man ge efter när barnet tjarar i mataffären? Är det någon skillnad om barnet ätit mellanmål innan det gick hem från förskolan (det vill säga inte borde vara så hungrigt)? Kan man ge efter någon gång då och då? Hade det varit någon skillnad om det varit någon du kände i affären?

Dilemma 10

Barnets kompisar, vem väljer?

Förskolepersonalen berättar att ditt barn har börjat leka mycket med Jakob som precis börjat på förskolan. Du har inte riktigt sett Jakob innan, men när du ser honom visar det sig att han på sig en prinsessklänning och går omkring med en rosa enhörning under armen. Jakobs pappa kommer och ska hämta Jakob och pedagogen berättar då även för Jakobs pappa att era barn kommer väldigt bra överens. Pappan frågar om ditt barn kanske vill följa med Jakob hem någon dag och leka hos dem.

Vad gör du? Låter du barnet följa med hem eller vill du lära känna föräldrarna bättre innan? Skulle det vara någon skillnad om Jakob inte hade haft klänning på dig? Är det någon skillnad om ditt barn är en son eller dotter?

Dilemma 11

Vem får säga till barnet när det gör något? Vem ska?

Det är sommar och ditt barn har precis blivit kompis med nyinflyttade Lina 3 år. De leker bra, men så fort Lina blir arg försöker hon att bita dig och ditt barn. Ibland stannar det vid att hon räcker ut tungan, men ibland lyckas hon bitas och någon gång har hon till och med slagit till ditt barn.

Vad gör du? Om det inte hjälper? Vad ska man som vuxen göra i en sådan här situation? Har man rätt att säga till andras barn?

Dilemma 12

Att lura sitt barn, bra eller dåligt? När berättar man sanningen?

Du och ditt barn sitter och äter kvällsmat i lugn och ro och pratar om dagen som varit. Förskolan har varit på utflykt i skogen under dagen och ditt barn berättar vad som hände. En förälder till ett annat barn hade följt med på utflykten och berättat att de inte fick gå nära bäcken som rann i skogen. När ditt barn ändå hade försökt gå nära bäcken hotade föräldern med att å-trollet bodde där och trollet åt små olydiga barn.

Vad säger du till ditt barn? Är det rätt att ljuga för barn? Är det skillnad om det är för att hindra dem att göra farliga saker? Är det någon skillnad att berätta om å-troll, skogsmulle eller tomten? Om man väljer att ljuga för sitt barn, när ska man berätta sanningen?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Gränssättning. Vem vågar ta rollen som "surpuppan" som sätter gränser?**

Du och ditt barn ska gå på bio tillsammans med två andra barn, Hannes och Nour, och deras föräldrar. Hannes förälder köper godis och läsk till Hannes, medan Nours förälder inte gör det med hänvisning till att de endast äter godis på lördagar. Både ditt barn och Nour börjar tjata om att de vill ha godis, vilket gör att Hannes helt sonika ger en godisbit till Nour när Nours förälder tittar bort.

- ▶ Vad gör du? Köper du godis till ditt barn?
- ▶ Pratar du med Nours förälder?
- ▶ Är det viktigt att man har samma regler för alla barn?
- ▶ Kan man säga till andras barn? Hade du reagerat annorlunda om Hannes hade gett godiset till ditt barn?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Hur mycket får jobbet/mobilen styra över föräldraskap. Kan man alltid svara i telefon när man pratar med sitt barn? Respekt för varandra.**

Du har gått tidigare från jobbet för att hämta ditt barn på förskolan. Ni har tillsammans bestämt att ni ska gå till badhuset på eftermiddagen. Barnet är på strålade humör och ser fram emot att umgås med dig. Barnet bubblar av glädje när det berättar om vad som hänt på förskolan där fröken råkade säga "bajs" istället för "majs" och visst mamma/pappa kan man inte fråga om någon vill ha lite bajs till maten för visst är det tokigt! Just när barnet kommit till slutpoängen och vill höra vad du tycker ringer din telefon och det är jobbet.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Varför då?
- ▶ Kan man alltid svara i telefon när man pratar med sitt barn?
- ▶ Hade det varit någon skillnad om barnet varit på dåligt humör?
- ▶ Om telefonen ringt just när ni bytt om till badkläder?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Hur mycket får barnet styra över föräldraskapet? Ska ett barn alltid ha föräldrarnas fulla uppmärksamhet? Respekt för andra vuxna.**

Du och ditt barn är på ute på stan och handlar till helgen. Solen skiner och ni har delat på en glass. Ni småpratar en del och är båda på riktigt bra humör. Då möter ni en gammal kompis till dig som du inte har träffat på säkert ett år. Ditt barn tycker inte om att få dela din uppmärksamhet med kompisens, utan blir irriterad och börja tjata på dig att titta på något det hittat på marken och sedan att gå vidare.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Varför då?
- ▶ Vem är det som ska få den huvudsakliga uppmärksamheten, kompisens eller barnet?
- ▶ Var går gränsen?
- ▶ Hade det varit någon skillnad om kompisens också haft barn med sig? Om kompisens inte hade egna barn?
- ▶ Kan ett barn begära att alltid få föräldrarnas fulla uppmärksamhet?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Hur stora influenser har barnet i den egna familjesituationen?**

Höstlovet närmar sig och föräldrar till några barn från förskolan har kommit överens om att deras barn ska rita Halloween-kort, klä ut sig och "skrämna" grannarna. Ni har sedan länge bestämt att ni ska åka till dina föräldrar, äta något gott och umgås. Du har inte pratat om det här innan med ditt barn, utan dagen innan Halloween berättar du för ditt barn att ni ska åka till dina föräldrar. Barnet blir jättearg och säger att det minsann inte kommer att följa med till dina dumma föräldrar. Det har ju pratat med sina kompisar hur mycket som helst om att ge kort till grannarna och redan ritat ett par kort.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Varför då?
- ▶ I FN:s konvention om barnets rättigheter står att alla barn ska ha rätt att uttrycka sin åsikt och att den ska beaktas i förhållande till barnets mognad.
- ▶ Hur mycket tycker du att barnet ska få vara med och bestämma?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Vad finns det för förväntningar på barnen?**

Det är fredag eftermiddag och du har haft mycket att göra på jobbet under veckan, vilket har lett till lite längre dagar på förskolan än du hade tänkt från början. När du ska hämta ditt barn är även det trött, vill inte alls ta på sig kläderna, eller för den delen gå hem. Barnet sätter sig istället på golvet och skriker när du tar fram dess jacka.

- ▶ Hur hanterar du situationen?
- ▶ Vilka olika förväntningar finns på barn och deras beteende?
- ▶ Finns det någon förälder som inte någon gång har fått tampas med ett skrikande barn när man ska hem från förskolan?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Vem får säga till barnet när det gör något? Vem ska?**

Du och ditt barn är på lekplatsen, solen skiner och ni leker i sandlådan. Efter ett tag vill ditt barn åka rutschkana och du följer med bort till lekställningen. Det är flera barn vid lekställningen, där en pojke och en flicka till åker rutschkana. Barnen börjar turas om att åka, men efter ett tag märker du att flickan springer före för att få åka varannan gång istället för var tredje gång. Plötsligt knuffar hon till pojken för att komma före.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Varför då?
- ▶ Skulle det vara någon skillnad om föräldern till pojken såg vad som hände? Föräldern till flickan?
- ▶ Skulle det vara någon skillnad om det var ditt barn som blev knuffat?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Vem ska bjudas på kalas? Vem kan inte bjudas?**

Ditt barn fyller år och ni pratar om vilka som ska bjudas på kalaset. Ditt barn vill helst bjuda alla barn från avdelningen, ca 15 st, men det blir lite väl trångt hemma då. Ni kommer överens om att hen får bjuda 5 personer och barnet får välja vilka fem. Precis när ni skickat inbjudningarna får ni en inbjudan till ett annat barnkalas lagt i facket på förskolan. Inbjudan är från ett barn som inte är bjuden på ditt barns kalas.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Varför då?
- ▶ Tackar ni ja till kalaset?
- ▶ Skickar ni ett till inbjudningskort till det andra barnet?
- ▶ Vad händer om ytterligare ett barn säger att det gärna vill gå på ditt barns kalas?
- ▶ Skulle ditt beslut påverkas om det andra barnets förälder pratade med dig?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Ska man ha något tak på vad presenten får kosta?**

Ditt barn är bjuden på barnkalas och du ska köpa present till barnet. I leksaksaffären hittar du ett träpussel för 40 kr och tänker att det nog är en bra present. När du har betalat möter du en annan förälder vars barn också ska gå på kalaset. Den föräldern berättar att den har en leksak för närmare 300 kr till barnet och frågar vad du har köpt.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Berättar du vad du har köpt?
- ▶ Köper du en till sak till barnet?
- ▶ Är det någon skillnad om det är en nära vän till ditt barn eller en som barnet leker med då och då?
- ▶ Spelar det någon roll om presenterna är i olika prisklass? Varför? Varför inte?
- ▶ Bör man ha gemensamma regler om hur mycket presenterna får kosta eller är det upp till varje förälder?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Hur gör man om barnet lägger sig på golvet och skriker i en mataffär? Att sätta gränser.**

Personalmötet på jobbet har dragit ut på tiden och du får skynda dig för att hinna till förskolan i tid. När du har hämtat ditt barn kommer du på att det behövs handlas för kvällsmaten och som tur är ligger det en mataffär på vägen hem. När ni kommer till affären är ditt barn både hungrigt och trött och försöker tjata sig till både den ena och andra godsaken. Utan förvarning lägger sig barnet ner på golvet och börjar skrika. Några andra vuxna tittar på dig och skakar på huvudet, andra låtsas som ingenting.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Ska man ge efter när barnet tjatar i mataffären?
- ▶ Är det någon skillnad om barnet ätit mellanmål innan det gick hem från förskolan (det vill säga inte borde vara så hungrigt)?
- ▶ Kan man ge efter någon gång då och då?
- ▶ Hade det varit någon skillnad om det varit någon du kände i affären?
- ▶ Vem får säga till barnet när det gör något? Vem ska?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Barnets kompisar, vem väljer?**

Förskolepersonalen berättar att ditt barn har börjat leka mycket med Jakob som precis börjat på förskolan. Du har inte riktigt sett Jakob innan, men när du ser honom visar det sig att han har på sig en prinsessklänning och går omkring med en rosa enhörning under armen. Jakobs pappa kommer och ska hämta Jakob och pedagogerna berättar då även för Jakobs pappa att era barn kommer väldigt bra överens. Pappan frågar om ditt barn kanske vill följa med Jakob hem någon dag och leka hos dem.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Låter du barnet följa med hem eller vill du lära känna föräldrarna bättre innan?
- ▶ Skulle det vara någon skillnad om Jakob inte hade haft klänning på sig?
- ▶ Är det någon skillnad om ditt barn är en son eller dotter?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Vem får säga till barnet när det gör något? Vem ska?**

Det är sommar och ditt barn har precis blivit kompis med nyinflyttade Lina 3 år. De leker bra, men så fort Lina blir arg försöker hon att bita dig och ditt barn. Ibland stannar det vid att hon räcker ut tungan, men ibland lyckas hon bitas och någon gång har hon till och med slagit till ditt barn.

- ▶ Vad gör du?
- ▶ Om det inte hjälper?
- ▶ Vad ska man som vuxen göra i en sådan här situation?
- ▶ Har man rätt att säga till andras barn?

UPPLEVELEBASERAT LÄRANDE - FÖRFÖR**Att lura sitt barn, bra eller dåligt? När berättar man sanningen?**

Du och ditt barn sitter och äter kvällsmat i lugn och ro och pratar om dagen som varit. Förskolan har varit på utflykt i skogen under dagen och ditt barn berättar vad som hände. En förälder till ett annat barn hade följt med på utflykten och berättat att de inte fick gå nära bäcken som rann i skogen. När ditt barn ändå hade försökt gå nära bäcken hotade föräldern med att å-trollet bodde där och trollet åt små olydiga barn.

- ▶ Vad säger du till ditt barn?
- ▶ Är det rätt att ljuga för barn?
- ▶ Är det skillnad om det är för att hindra dem att göra farliga saker?
- ▶ Är det någon skillnad att berätta om å-troll, skogsmulle eller tomten?
- ▶ Om man väljer att ljuga för sitt barn, när ska man berätta sanningen?

Bilaga 2

Tre kuvert bör finnas, för att lägga dilemmakorten i, antingen skriver man ut etiketterna och sätter dem på kuverten, alternativt skriver man för hand direkt på kuverten.

Enkel

Svår

Intressant